

2

Pontio

Pontio

Mynd i'r coleg:

Gall pontio o goleg i ysgol neu dim ond dechrau yn y coleg fod yn amser cyffrous ond pryderus i fyfyrwyr. Gall fod yn gyfnod arbennig o ansicr i fyfyrwyr awtistig, sydd yn aml yn cael anhawster mawr ymdopi â newid. Ond mae yna bethau y gallwch eu gwneud i wneud y newid yma mor esmwyth a chadarnhaol â phosibl.

Helpu'r myfyriwr i benderfynu ar goleg a chwrs

- darparwch gyfleoedd i gyfarfod person cyswllt allweddol o'r coleg mewn lleoliad cyfarwydd cytunedig, megis ysgol. Yn ddelfrydol bydd y "person cyswllt allweddol" yma yn gysylltiad cyson i'r myfyriwr drwy gydol y broses pontio.
- Sicrhewch bod gwybodaeth ar y wefan yn hawdd i'w darllen ac yn cynnwys gwybodaeth ffeithiol, gan gynnwys gwybodaeth weledol pan fo hynny'n bosibl.
- Rhowch amser i fyfyrwyr brosesu gwybodaeth drwy ddarparu cyfle i ofyn cwestiynau ar ôl digwyddiadau pontio, ac nid yn ystod y digwyddiadau yn unig. Rhowch gyfleoedd ar gyfer cyfathrebu nad yw'n gyfathrebu ar lafar.
- Cynigiwch ymweliadau trosglwyddo ychwanegol i'r coleg, gan ddechrau ar adegau tawelach o'r dydd/wythnos/tymor, ac adeiladu ar hynny er mwyn cynnwys safleoedd ac adegau prysurach.
- Cynigiwch gymorth ychwanegol ar gyfer mynychu cyfweiliadau cyrsiau, diwrnodau/ nosweithiau agored a dyddiad cadw mewn cysylltiad.
- darparwch Ganllawiau Pontio er mwyn amlinellu'n glir y gwasanaethau cymorth sydd ar gael i fyfyrwyr awtistig.
- Darparwch gyfleoedd i ymgyswlltu â'r safle, gan ganiatáu i fyfyrwyr gynllunio sut y byddant yn symud o gwmpas y coleg. Darparwch fapiau clir er mwyn hwyluso'r broses yma.

Darparu cymorth

- Rhowch gymorth i'r darpar fyfyrwr gynhyrchu/datblygu 'Proffil Un Dudalen' fydd yn cael ei ddefnyddio i helpu i ddatblygu pecyn cymorth personol.
- Sicrhewch bod cyfarfodydd cynllunio cymorth yn canolbwyntio ar yr unigolyn ac yn ystyried beth sydd yn bwysig i'r myfyrwr.
- Sicrhewch bod yr holl wybodaeth feddygol/cynlluniau seiliedig ar addysg/Cynlluniau Dysgu a Sgiliau blaenorol yn cael eu defnyddio'n briodol er mwyn bodloni anghenion pob myfyrwr unigol.
- Sicrhewch bod rhieni/gofalwyr yn cael eu cynnwys yn y broses bontio fel sy'n briodol, tra'n cefnogi'r myfyrwr i gael profiad annibynnol o'r coleg, er mwyn lleihau gorbryder ynghylch gwahanu oddi wrth rieni/ gwarchodwr
- Lluniwch gynllun ymlaen llaw ar gyfer rheoli amser heb ei strwythuro yn ystod amser egwyl a chinio, a gall hynny gynnwys defnyddio manau tawel dynodedig.
- Ceisiwch ddarparu amserlenni cyrsiau a gwybodaeth arall am brosesau ymlaen llaw pryd bynnag fo hynny'n bosibl.
- Rhowch gyfleoedd i fyfyrwyr gyfarfod â myfyrwyr eraill (yn cynnwys rhai yn eu hail flwyddyn) er mwyn helpu i hwyluso rhyngweithio cymdeithasol. Gallai hynny gynnwys myfyrwyr eraill â diagnosis ASD os yn briodol.
- Sicrhewch bod myfyrwyr yn gwybod sut mae cael mynediad at wasanaethau cymorth llesiant ychwanegol a chwmsela os bydd angen.
- Rhannwch gynlluniau cymorth personol â staff addysgu, staff cynorthwyol ac arbenigol a staff cymorth bugeiliol fel sy'n briodol, gydag arweiniad ar sut mae rhoi'r cymorth gorau i'r myfyrwr allu cyflawni deilliannau penodol.
- Cynigiwch hyfforddiant teithio/cyfleoedd ar gyfer cynllunio teithiau. Defnyddiwch straeon cymdeithasol er mwyn ategu'r broses yma os yn briodol.

Lleihau Gorbryder y Myfyriwr

Cyn dechrau'r cwrs

- Trefnwch ymweliad cyn i'r tymor ddechrau er mwyn gallu mynd o gwmpas y safle/ campws a dangos llefydd allweddol megis y dderbynfa, ffreutur, toiledau, ystafell ymlacio. Rhowch fap o'r coleg i'r myfyriwr fel y gall ganfod ei ffordd o gwmpas yn hawdd ar y diwrnod cyntaf. Gall hynny helpu gydag ymdopi â'r amgylchedd, delio â thyrfaeodd mawr a swnllyd, ceisio canfod ystafelloedd. Neu gallent greu eu mapiau eu hunain gyda'ch help chi.
- Gallai'r myfyriwr ddefnyddio ffilm fideo neu dynnu lluniau o fannau allweddol a chreu ei hun.
- Cyflwynwch staff allweddol cyn i'r tymor ddechrau.
- Dangoswch i'r myfyriwr ble mae gweithgareddau allweddol yn digwydd.
- Darparwch leoliad encil/diogel ar gyfer sefyllfaoedd sydd yn achosi straen.
- Dylai labelu clir gael ei ddefnyddio o gwmpas y coleg.
- Eglurwch yn union beth yw'r gweithdrefnau ar gyfer amser egwyl a chinio a sut mae ymdopi â chyfarfod â phobl eraill.
- Teithio i'r coleg ar y bws - caniatáu amser i fynd at y bws, ble mae disgwyl am y bws, amseroedd y bws, beth sydd yn digwydd os bydd y bws yn hwyr.

Pontio o'r coleg

Gall pontio o'r coleg hefyd fod yn amser cyffrous ond pryderus i fyfyrwyr. Gall fod yn gyfnod arbennig o ansicr i fyfyrwyr awtistig, sydd yn aml yn cael anhawster mawr ymdopi â newid. Ond mae yna bethau y gallwch eu gwneud i wneud y newid yma mor esmwyth a chadarnhaol â phosibl.

- Mae paratoi a chynllunio'n gynnar yn hanfodol ar gyfer symud yn llwyddiannus i sefydliad arall.
- Mae gwybodaeth gyfredol a hygyrch yn hanfodol er mwyn i'r myfyriwr allu gwneud dewis gwybodus.
- Mae Gweithwyr Pontio y Coleg yn allweddol o ran cefnogi'r myfyriwr i wneud y dewis cywir.
- Helpu'r myfyriwr ddewis cyrchfan a ffafrir, a gallai hynny fod yn brifysgol, cyflogaeth neu hyfforddiant pellach (yn cynnwys prentisiaethau).

Prifysgol

Os bydd myfyriwr yn dymuno mynd i brifysgol, bydd angen y wybodaeth ganlynol arnynt:

- ynglŷn â'r broses ymgeisio
- ynglŷn â'r brifysgol a'r cyrsiau sydd ar gael

parhad . . .

parhad . . .

- pa gymwysterau fydd eu hangen i gael mynediad i'r cwrs a ddewiswyd
- sut mae trefnu ymweliadau a phwy bydd yn rhoi cymorth iddynt mewn perthynas â hynny
- sut mae cyrraedd y brifysgol a chael llety
- cysylltiadau â'r gwasanaeth cymorth myfyrwyr
- sut mae cynllunio ar gyfer amser na strwythurwyd
- proffil un dudalen gyfredol
- beth i'w wneud os na fyddant yn cael y graddau ar gyfer y brifysgol sydd yn ddewis cyntaf iddynt
- beth i'w wneud os bydd pethau yn dechrau mynd o'i le ar ôl cyrraedd y brifysgol

Cyflogaeth

Os bydd myfyriwr yn dymuno canfod cyflogaeth, efallai y byddant angen cymorth gyda:

- gwybodaeth am wasanaethau cyngor ar gyflogaeth e.e. gyrfaoedd
- help gyda ffug gyfweiliadau, llenwi ffurflenni cais ayb.
- cyswllt â Gwasanaethau Cyflogaeth â Chymorth os yn briodol
- pa yrfaoedd sydd yn realistig gyda dyheadau a chymwysterau presennol y myfyriwr? A oes ganddynt y cymwysterau angenrheidiol? A fydd angen mwy o gymwysterau? A ydynt yn annhebygol o gyrraedd y lefel cymwysterau angenrheidiol?
- mae yna ystod lawn o adnoddau ar gael yn www.ASDInfoWales.co.uk/working-with-autism all helpu gyda dewis gyrfaoedd, paratoi a chynllunio ar gyfer cyflogaeth.

Hyfforddiant, yn cynnwys hyfforddeiaeth a phrentisiaeth

Efallai bydd rhai myfyrwyr yn dymuno ymgymryd â mwy o hyfforddiant, ac efallai byddant angen cymorth gyda:

- gwybodaeth am wasanaethau cyngor ar hyfforddiant e.e. gyrfaoedd, ymgynghorwyr dysgu yn y gweithle
- help gyda ffug gyfweiliadau, llenwi ffurflenni cais ayb.
- cyswllt â Gwasanaethau Cyflogaeth â Chymorth os yn briodol
- pa yrfaoedd sydd yn realistig gyda dyheadau a chymwysterau presennol y myfyriwr? A oes ganddynt y cymwysterau angenrheidiol? A fydd angen mwy o gymwysterau? A ydynt yn annhebygol o gyrraedd y lefel cymwysterau angenrheidiol?
- mae yna ystod lawn o adnoddau ar gael yn www.ASDInfoWales.co.uk/working-with-autism yn cynnwys rhai mewn perthynas â dysgu yn y gweithle